

รายงานการประชุมสภาวรางรัฐธรรมนญ
(ทำหน้าทรางรัฐธรรมนญ)

ครั้งที่ ๓๓

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๖

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๑.๕๐ นาฬิกา

ประ ธาน สภา วราง รัฐ ธรรม นญ :
วันนี้มีสมาชิกร่วมประชุม ๑๒๗ คน ครบองค์
ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุม
ทำหน้าทรางรัฐธรรมนญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะ
แจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ หัวข้อระเบียบวาระ
ซึ่งคณะกรรมการธิการระเบียบวาระเสนอ

๓๓. รัฐสภา

๓๓.๓๐ สภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิก
ที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง ๓๓.๓๐.๕ คุณ-
สมบัติของผู้ที่จะทรงตั้งเป็นสมาชิก ในส่วน
ที่เกี่ยวกับ ๓๓.๓๐.๕.๑ สัญชาติ ต้อง
เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด หรือไม่

ขอเชิญอภิปราย

พลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล :
หัวข้อระเบียบวาระซึ่งคณะกรรมการเสนอ
ว่า คุณสมบัติของผู้ที่พระมหากษัตริย์จะ
ทรงตั้งเป็นสมาชิกในส่วนที่เกี่ยวกับสัญชาติ

จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิดหรือไม่
นั้น กระผมใคร่ขอประธานทราบเรียนว่า
บุคคลใดที่จะได้สัญชาติโดยกำเนิดนั้น กฎ-
หมายสัญชาติได้กำหนดไว้ดังนี้คือ ๑. ผู้เกิด
โดยบิดาเป็นคนไทยไม่ว่าจะเกิดใน หรือนอก
ราชอาณาจักร ๒. ผู้เกิดนอกราชอาณาจักร
ไทยโดยมารดาเป็นคนไทย แต่ไม่ปรากฏบิดา
ที่ชบมด้วย กฎหมาย หรือบิดา ไม่มี สัญ ชาติ
และ ๓. ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่อย่าง
ไรก็ดี บุคคลซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย
มารตามิได้เป็นคนไทยนั้น ในระหว่างที่ใช้
พระราชบัญญัติสัญชาติฉบับที่ ๒ พุทธศักราช
๒๔๘๒ ย่อมได้สัญชาติไทยตามกฎหมาย
ฉบับนี้ พระราชบัญญัติสัญชาติฉบับที่ ๒
พุทธศักราช ๒๔๘๖ อีกฉบับหนึ่งซึ่งแก้ไขเพิ่ม
เติมมานั้นได้มีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ ตรี
บัญญัติไว้ว่า บุคคลผู้มีสัญ ชาติไทย เพราะ
เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่บิดาเป็นคนต่าง
ต่างนั้น ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวตาม

LIRT

กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนต่างด้าวแล้ว ให้
 ชาติจากสัญชาติไทย ไม่ว่าจะได้รับใบสำคัญ
 ประจำตัวก่อนหรือหลังวันพระราชบัญญัตินี้
 ใช้บังคับ และในที่สุดพระราชบัญญัติการ
 เนรเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ก็ได้มีบัญญัติ
 ไว้ใน มาตรา ๔ ว่าคนต่างด้าว ย่อม หมาย
 ความถึงผู้ที่มีสัญชาติไทย อย่างไรก็ตามก็
 คนต่างด้าวซึ่งอยู่ในลักษณะ ที่บัญญัติ ไว้ใน
 มาตรา ๕ แห่ง พระ ราช บัญญัติ สัญ ชาติ
 ฉบับที่ ๓ พุทธศักราช ๒๔๘๘ อาจขอแปลง
 ชาติเป็นไทยได้ คือ ๑. บรรลุนิติภาวะแล้ว
 ตามกฎหมายและตามกฎหมายแห่งชาติของ
 ตน ๒. มีความประพฤติดีและมีอาชีพเป็น
 หลักฐาน ๓. มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทย
 ต่อเนื่องมา จนถึงวันยื่นคำร้อง ขอแปลง ชาติ
 เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี และ ๔. มีความ
 รู้ภาษาไทย ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
 โดยเฉพาะในหลักทั่วไปกระผม ใคร่ขอทราบ
 เวียนว่า บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย
 ซึ่งบิดาเป็นคนต่างชาติและมารดาเป็นคนไทย
 หรือมิใช่ นั้น แม้พระราชบัญญัติสัญชาติของ
 เราจะยอมรับนับถือให้ได้สัญชาติไทยก็ดี แต่
 กฎหมาย ของประเทศ ที่บิดาของ บุคคลนั้นมี
 สัญชาติอยู่ ก็ย่อมถือว่าเป็นคนในสัญชาติ
 ของบิดา ดังนั้นบุคคลคนเดียวอาจมี ๒
 สัญชาติได้ในขณะเดียวกัน และเรื่องน
 ประเทศต่าง ๆ ก็ยังไม่ตกลงกันว่าจะให้ถือ

สัญชาติอะไร เห็นจะเป็นเพราะตนเอง
 ในรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาจึงมีบทบัญญัติ
 เอาไว้ว่า ห้ามมิให้ บุคคลใด เป็นสมาชิก วุฒิ
 สภาโดยผู้หนึ่งไม่ได้เป็นพลเมืองของสหรัฐมา
 แล้ว ๘ ปี แต่ว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราช
 อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ก็เคย
 ได้มีบัญญัติ ไว้ว่าบุคคลผู้มี สัญชาติโดยบิดา
 เป็นคนต่างด้าวก็ดี บุคคลผู้ได้สัญชาติโดย
 การแปลงชาติก็ดี ต้องมีคุณสมบัติตามที่
 กฎหมายเลือกตั้ง กำหนดไว้ จึงจะได้รับ
 สิทธิในทางการเมือง เช่นการสมัครรับเลือก
 ตั้ง และการใช้สิทธิ ในการ เลือก ตั้ง เป็นต้น
 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่จะเป็นสมาชิก
 วุฒิสภาได้นั้น มาตรา ๗๒ ของรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๔๘๒
 บัญญัติ ไว้ว่าวุฒิสภา ประกอบด้วย สมาชิก
 จำนวนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงเลือกและ
 แต่งตั้ง จากผู้ มีสิทธิ สมัคร รับ เลือก ตั้ง เป็น
 สมาชิกสภาผู้แทนและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือก
 ตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนได้ จะต้องอยู่ในบท
 บังคับของมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๒
 และมาตรา ๘๓ แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ทั้งนี้ย่อมอยู่ใน
 ในหลักเกณฑ์ของสภาที่ ๒ หรือที่เรียกกันว่า
 สภาสูงนั้น ย่อมถือกันอยู่ว่าคุณสมบัติของ
 สมาชิกสภาที่ ๒ โดยปกติจะต้องมีข้อกำหนด
 เข้มงวดมากยิ่งขึ้นกว่าสมาชิกในสภาที่ ๑ ตลอด

(๔)

LIART

ทั้งอายุ ของ สมาชิก สภาที่ ๒ ก็ย่อม สูงกว่า อายุสมาชิกในสภาที่ ๓ ด้วย ซึ่งถือเป็นทางปฏิบัติของสภาที่ ๒ โดยทั่วไปในระบบประชาธิปไตยที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้มีสองสภา ฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าคุณสมบัติของสมาชิกในสภาที่ ๒ ที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งนั้น จะต้อง เป็นผู้ที่มี สัญชาติไทยโดยกำเนิด บุคคลสองสัญชาติแม้จะเกิดในราชอาณาจักรไทย หรือ ได้ สัญชาติไทย โดยการแปลงชาติก็ดี ไม่ควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกในสภาที่ ๒ หรือที่เรียกกันว่า สภาสูงนั้น ทั้งนี้เพื่อความมั่นคง แห่งราชอาณาจักรไทย และกระผมก็ยังเห็นต่อไปด้วยว่า แม้จะเป็นเทศมนตรี ในเทศบาลซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองก็ไม่ควรได้รับการแต่งตั้งเช่นเดียวกัน ดังที่มีตัวอย่างอยู่ในขณะนี้ เพราะอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่ ประเทศชาติได้ไม่มากนัก

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการระเบียบวาระ) : โดยเหตุที่สภาได้ลงมติไปแล้วว่า คุณสมบัติ ของผู้ที่จะได้ รับพระมหากษัตริย์ ทรง แต่งตั้ง เป็นสมาชิก สภาที่ ๒ นั้น จะต้องกำหนดในรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุนี้ กรรมา ธิ การ จึง ได้เสนอ คุณสมบัติที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เหมาะสมควรรักษา และควรมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งมา ๓ ประการ เพื่อให้สภาเลือกว่าจะเอาอย่างไรบ้างหรือ

ไม่เอาเลย แต่ว่าข้าพเจ้าก็คิดว่าใน ๓ อย่างนี้ เห็นจะต้องมีอย่างใด อย่างหนึ่ง ที่ให้กำหนด เพื่อเป็นแนวสำหรับกรรมาธิการยกร่าง รัฐธรรมนูญ จะได้นำไปยกร่างต่อไป โดยเฉพาะในเรื่องสัญชาตินั้น ข้าพเจ้ามีความเห็นพ้องด้วยกับท่าน สมาชิกผู้มีเกียรติ ที่ได้อธิบาย ไปแล้วว่า ควร จะต้อง เป็นผู้ มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด ไม่ใช่ผู้ที่แปลงชาติมา ไม่ใช่ผู้ที่ได้สัญชาติเพราะการสมรส แต่ว่าเมื่อพูดถึงบุคคลสองสัญชาติ ดังที่ท่านกล่าวมานั้น ความจริงถ้ามองในทัศนะกฎหมายไทย คนมีสัญชาติไทย จะมีสัญชาติ สองสัญชาติ ไม่ได้ ในกฎหมายไทย เพราะ พระ ราช บัญ ญัติ สัญ ชาติ ก็ ว่า ด้วยใครบ้างที่มีสัญชาติไทย ส่วนคนใดที่จะได้สัญชาติไทย โดยกฎหมายอื่นนั้น ไม่ใช่กฎหมายไทย เพราะฉะนั้นในเมื่อเราจะเขียนรัฐธรรมนูญ และกล่าวถึงสัญชาติก็หมายความว่า สัญชาติ ตามกฎหมายไทย ฉะนั้นอาจจะมีการเปลี่ยนแปลง อาจจะมีความจำเป็นที่จะไปตามยุคตามสมัย เพราะฉะนั้นถ้าเราจะมาวิจัยกันว่าบุคคลใดบ้าง ได้สัญชาติไทยในขณะนี้ ก็เห็นจะเป็นการที่คิดล่วงหน้าไว้ดี แต่ว่าไม่ใช่แน่นอนเสมอไปว่าต้องเป็นเช่นนั้น เพราะ กฎหมายจะกำหนดให้ บุคคลใด ได้สัญชาติไทยนั้น ก็เป็นเรื่องของนิติบัญญัติ ไม่ใช่เรื่องของรัฐ-

รัฐธรรมนูญ นิติบัญญัติธรรมดาอาจจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ไปโดยเหตุที่มี นโยบาย แห่งรัฐ เป็นอีก อย่างหนึ่ง หรืออีกอย่างหนึ่งตามยุคตามสมัย แต่ว่าแน่ละ เมื่อพูดถึงสัญญาชาติแล้วก็จะแยกกัน ให้เป็นส่วนใหญ่ ๆ ก็เห็นจะต้องพูดว่าสัญญาชาติ โดยกำเนิด กับสัญญาชาติ โดยไม่กำเนิดก็ได้แก่การแปลงชาติ การแต่งงาน การอะไรเหล่านั้น เราไม่สามารถจะขอยละเด็ดไปกว่านี้ได้ ถ้าขืนขอยละเด็ดต่อไปว่าได้ โดยกำเนิดแล้ว จะต้องมึบิตามารดาเป็นไทย หรือไม่อะไรก็จะไปไกลกันใหญ่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นด้วยกับท่านสมาชิกว่า ว่าไว้กว้าง ๆ ว่าต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด ส่วนที่เราจะไปวิตกถึงว่าจะไปตั้งคนมี สัญชาติ ๒ สัญชาติ ๓ สัญชาติอะไร นี่ข้าพเจ้าคิดว่าในเมื่อเรา ได้ถวายความไว้ใจอีกทั้งความวางใจไว้ในองค์พระมหากษัตริย์แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ต้องเป็นเรื่องวิตกเลย เพราะที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใครนั้น นอกจากพระปรีชาญาณแล้ว ยังมีรัฐมนตรีซึ่งปกติเป็นนายกรัฐมนตรีที่ถวายคำแนะนำและที่ จะสนองพระบรมราชโองการเป็นธรรมดา ผู้ที่รับสนอง พระบรมราชโองการนั้น เป็นผู้รับผิดชอบ ในวิถีทาง ประชาธิปไตยก็ต่อของระมัดระวัง และเป็นนายกรัฐมนตรีทั้งทีก็ต้องมี เครื่องมือที่จะสืบสาวว่า บุคคลใดเป็นไทย

ไม่ใช่แต่เพียงผิว ไม่ใช่แต่เพียงเลือด เป็นไทยโดยจิตใจหรือไม่เป็นข้อสำคัญ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า ไม่ใช่ เป็นเรื่อง วิตก อย่างไร

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมติต่อสภาว่า ท่านผู้ใดมีความเห็นว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๓ คน)

ประธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ต้องเป็นผู้ มี สัญชาติไทยโดยกำเนิด โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีเป็นอันว่าคุณสมบัติในเรื่องสัญชาติ นั้นต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด

ต่อไป ๑๓.๑๐.๔.๒ อายุ จะกำหนดให้สูงกว่าอายุของผู้ มีสิทธิสมัคร รมเลือกตั้งหรือไม่

พลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล : หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่งคณะกรรมการ เห็นว่า คุณสมบัติ ของ ผู้ที่จะ ทรง ตั้งเป็นสมาชิกจะ กำหนดอายุ ให้ สูง กว่าอายุ ของ ผู้มีสิทธิสมัคร รมเลือกตั้งหรือไม่นั้น กระผมใคร่ ขอ ประ ทาน กราบ เรียน ว่า ใน ส่วนที่จะ กำหนด อายุ ของสมาชิกสภาสูง ไว้ให้

สูง กว่า อายุ ของ สมาชิก ที่ รับ สมัคร รับ
 เลือกตั้ง หรือ เท่า กัน นั้น ถ้าจะกล่าวโดย
 เหตุผล กระผมก็เชื่อว่าทั้งสองฝ่ายต่างก็คง
 มีเหตุผลด้วย กันทั้งนั้น ถ้าจะ กล่าว โดย
 ประสิทธิภาพและความรู้ และ ความชำนาญ
 ในวิทยาการต่าง ๆ แล้ว ผู้ที่มีอายุมากกว่า
 ก็ย่อมจะได้เปรียบผู้มีอายุน้อยกว่า ฉะนั้น
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธ
 ศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๘๒ จึงได้วางหลัก
 ปฏิบัติในการแต่งตั้ง สมาชิกสภาสูงไว้ว่า
 ต้องมีอายุ ๔๐ ปีบริบูรณ์ เป็นผู้มีความรู้
 ความชำนาญในวิชาการ หรือ กิจการต่าง ๆ
 อันจะเกิดประโยชน์แก่การปกครอง แผ่นดิน
 หลัก การ อัน นี้ ปรากฏว่า นิยม กันอยู่ ใน
 รัฐธรรมนูญประเทศต่างๆ ดังเช่น รัฐธรรมนูญ
 ของ สหรัฐอเมริกา ก็มีบทบัญญัติ
 ไว้ว่า ห้ามมิ ให้ บุคคลใด เป็น สมาชิก
 สภาสูงโดยผู้นั้นอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปี และ
 ห้ามมิให้บุคคลใด เป็น สมาชิก สภาผู้แทน
 โดยผู้นั้นมีอายุไม่ถึง ๒๕ ปี และในบาง
 ประเทศ ก็ กำหนด อายุ สมาชิกสภาสูงไว้
 ตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป เหมือนกับการ แต่งตั้ง
 สมาชิกวุฒิสภาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
 ๒๔๘๒ โดยที่สภานี้เป็นสภาสูง การกำหนด
 อายุ ของ สมาชิกก็ ควร จะ สูง กว่า อายุ ของ
 สมาชิกที่ทำการเลือกตั้ง เพื่อจะได้ นำความ

คิดความเห็นของสมาชิกมาพิจารณาดำเนิน
 การ เพื่อยังประโยชน์แก่ประเทศชาติใน
 การปกครองแผ่นดินต่อไป กระผมจึงมี
 ความเห็นว่าควรกำหนด อายุ ของ สมาชิกที่
 ทรงตั้งสูงกว่า อายุ ของ ผู้มีสิทธิ รับ เลือกตั้ง
 ตาม แบบ อย่าง ที่ เคย กำหนด ไว้ ใน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดย
 เฉพาะอย่างยิ่ง อำนาจหน้าที่ ของสภาที่ ๒
 นั้นก็มีลักษณะเป็นสภาที่ปรึกษาคอยเห็นย
 ริงสภาที่ ๑ นอกจากนั้นสภาที่ ๒ ในบาง
 ประเทศก็ยังมีอำนาจพิเศษออกไป อีกเช่นผู้
 ที่ให้ความยินยอม เห็น ชอบ กับฝ่าย บริหาร
 ในการที่จะยุบ สภาที่ ๑ ตามรัฐธรรมนูญ
 และสภาที่ ๒ นี้ โดยปกติก็ไม่มี การออก
 พระราชกฤษฎีกายุม นอกจากนั้นก็ยังมี
 อำนาจเกี่ยวกับการเป็นศาลยุติธรรมในทาง
 การเมืองพิจารณาพิพากษาคดีการเมือง ซึ่ง
 บุคคลที่ดำรงตำแหน่งสำคัญๆ เช่นรัฐมนตรี
 เป็นผู้ต้องหาเป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับ
 อายุของผู้ที่เป็นสมาชิกในสภาที่ ๒ ก็ย่อม
 สูงกว่าสมาชิก ในสภาที่ ๑ ดังที่ปรากฏใน
 รัฐธรรมนูญ ของ ประเทศต่าง ๆ ฉะนั้น
 กระผม จึง ได้ มีความ เห็นว่า เรา ควร จะ ได้
 กำหนดอายุไว้สูง กำหนดอายุของสมาชิก
 ในสภาที่ ๒ หรือที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง
 นั้นได้สูงกว่าสมาชิกสภาที่ทำการเลือกตั้ง
 ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ

ไม่มีท่านผู้ใดอภิปราย ข้าพเจ้าขอมติต่อสภาว่าในเรื่องอายุนี้ จะกำหนดให้สูงกว่าอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้งไปรษณีย์มือชั้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ ๓๐๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วยก็ไม่ต้อง สูงกว่าอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้งไปรษณีย์มือชั้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่ามติของสภานี้จะกำหนดให้สูงกว่าอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ต่อไป ๓๓.๑๐.๕.๓ มาตราฐานการศึกษา หรือคุณสมบัติอื่นเมื่อไม่มีการศึกษาถึงมาตรฐาน จะกำหนดไว้หรือไม่

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการระเบียบวาระ) : เหตุที่กรรมาธิการตั้งหัวข้อระเบียบวาระอันนี้มา ฟังดูเผิน ๆ อาจจะคล้าย ๆ กับไม่จำเป็น แต่ว่าเหตุที่ตั้งหัวข้อระเบียบวาระอันนี้ขึ้นมา ก็เนื่องจากมติของสภานี้ที่โตมไปแล้ว ในเรื่องคุณสมบัติออกเสียงเลือกตั้งจะต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษา หรือในเมื่อไม่มีการศึกษา ก็มิต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วย การเลือกตั้งว่าซึ่งเวลานี้เรายังไม่ทราบว่าอะไร แต่อย่างน้อยผลของมิตอนนั้นก็เป็นว่า ผู้ออกเสียงเลือกตั้งนั้นต้องมีอายุใดอย่างหนึ่ง ถ้าไม่

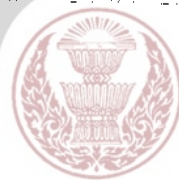
ใช้การศึกษา ก็ต้องเป็น อะไรสัก อย่างหนึ่ง ที่เรียกว่าพวต่าง ๆ ว่าใช้แทนการศึกษา แล้ว ก็โดยเหตุที่ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายความว่าที่จะมาเป็นสมาชิกสภา ๑ นั้น ต้องมีคุณสมบัติอื่นเป็นลักษณะพึงประสงค์ อย่างน้อยที่สุดก็ต้องเป็นผู้มีสติหรือออกเสียงเลือกตั้ง สรุปความแล้วก็คือว่าผู้ที่จะเป็นสมาชิกสภา ๑ นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาหรือมีคุณสมบัติอื่น ที่ใช้แทน การศึกษา ดังที่ จะกำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ว่า ด้วยเหตุนี้ กรรมาธิการ จึงคิดว่า สำหรับ สมาชิกสภาที่ ๒ นั้น เราจะกำหนดท่านของเดียวกัน ส่วนจะสูงกว่าจะต่ำกว่าหรือแค่ไหน อีกเรื่องหนึ่ง จะกำหนดไว้หรือไม่เป็นคำถาม เพราะฉะนั้น ก็หวังว่า ท่าน สมาชิก คงจะเห็นใจกรรมาธิการ ที่ เค้า ระเบียบ วาระนี้ มาสู่ สภา ซึ่งฟังดูเผิน ๆ แล้วจะดูอะไร ๆ อยู่ ผู้ที่พระมหากษัตริย์จะทรงตั้งแล้ว ต้องเลือกต้องเพิกกันอย่างดีแล้ว จะไปกำหนดวิทยฐานะกันทำไม และกำหนดก็เกือบจะไม่มี ความหมายอะไร กำหนดต่ำเกินไปเกิดเสีย กำหนด สูงก็ว่าไม่เหมาะสมอะไรอย่างนี้ สักหรับ ส่วนต่อข้าพเจ้าท่านประธานคงจะยังจำได้ว่า เมื่อครั้งโตมการอภิปรายว่า เราจะกำหนด คุณสมบัติ ของ สมาชิก แห่งสภา ซึ่งประกอบ ด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งหรือ อีกนัยหนึ่งสภาที่ ๒ ใจหรือไม่เนน ข้าพเจ้า

ได้อภิปรายไปในทางที่เห็นว่าไม่ควรจะกำหนดอะไรเลย และได้อภิปรายเลยไปถึงว่าคุณสมบัติ ในด้านการ ศึกษา หรือ คุณสมบัติอย่างอื่น นอกจากอายุ นอกจากสัญชาติ แล้วข้าพเจ้าคิดว่าไม่ควรจะกำหนดอะไรเลย ควร จะถวาย ความ ไว้วางใจ ใน พระมหากษัตริย์และผู้ ที่รับสนองพระบรมราชโองการ เพราะว่าสภาพที่ ๒ นี้โดยสภาพเป็นสภาพคนกรอง เป็นสภาพที่จะช่วยประคับประคอง ที่ จะช่วยยับยั้งการกระทำหรือมติแห่งสภาที่ ๓ ตลอดจนของรัฐบาล ในฐานะที่เราหวัง กันว่า สมาชิกสภาที่ ๒ นี้จะเป็นผู้ ที่ประกอบด้วยวิญญูณ คุณวิญญูณที่เหมาะสม และอย่างน้อยที่สุด ก็ต้องเป็นผู้ที่มึประสพการณ์แห่งชีวิตหรือ ใน การงานหรือ ในครอบครัวมาอย่างพอสมควร พอที่จะเป็นผู้ ที่มึใจเย็น ผู้มีสติเห็นยววิญญูณวิญญูณาการ ผู้รอบรู้อะไรเหล่านั้น เพราะ ฉะนั้น ถ้ากำหนดแล้ว กำหนดน้อยก็ยาก เกลี่ยด กำหนดมากก็เลยไม่มีความหมาย ว่าอะไร อย่างนี้ ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นเช่น เดิม ดังเช่นที่ได้อภิปรายมาในครั้งก่อนว่า สำหรับหัวข้อระเบียบวาระอันนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าสภาน่าจะลงมติว่าไม่กำหนด

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล : หัวข้อระเบียบวาระซึ่งคณะกรรมาธิการเสนอว่าจะกำหนดมาตรฐานการศึกษาหรือคุณสมบัติอื่น เมื่อไม่มีการศึกษาถึงมาตรฐาน จะ

กำหนดไว้หรือไม่นี้ กระผมใคร่ขอประทาน กราบเรียนว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษา สำหรับสมาชิกของผู้ ที่จะทรงตั้งให้ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาสูงนั้น เข้าใจว่า รัฐธรรมนูญ ของ ต่าง ประเทศ ก็คง จะ ไม่ได้ กำหนดไว้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธ ศักราช ๒๔๗๘ ได้เคยบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นความว่า คุณสมบัติ ของสมาชิกวุฒิสภานั้นต้องมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยดำรง ตำแหน่งทางราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าหัวหน้า กองหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภา มาแล้ว แต่เนื่องด้วยความไม่เหมาะสม หลายประการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๘ จึงได้ถูกยกเลิก และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๐ แทน ในส่วนที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา นั้น ในมาตรา ๓๓ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับ นั้นก็ได้บัญญัติไว้ว่า วุฒิสภาประกอบด้วย สมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง และไม่ ปรากฏว่า ได้ กำหนดคุณสมบัติ ของ สมาชิก วุฒิสภาไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น กระผมไม่ ทราบว่ามีเหตุผลประการใด จึงมิได้กำหนด ไว้ ซึ่งการที่ไม่กำหนดคุณสมบัติไว้เช่นนั้นก็ อาจจะทำให้ เป็น ผลร้าย ขึ้นได้ หลาย ประการ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทย ซึ่งใหม่ต่อระบบประชาธิปไตย ฉะนั้นในปีพ.ศ. ๒๔๘๒ จึงตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น โดยกำหนดให้มีวุฒิสภาและสภาผู้แทน โดยเฉพาะวุฒิสภานั้น ก็ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกวุฒิสภา พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีครบบริบูรณ์ตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน และมีความรู้ ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่การปกครองแผ่นดิน ในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดมาตรฐานการศึกษานั้น ควรจะกำหนดไว้สำหรับสมาชิกในสภาที่ ๒ หรือไม่นั้น ในประเทศต่าง ๆ ก็ไม่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสมาชิกสภาที่ ๒ ไว้ ว่าจะต้องสอบไล่ได้ชั้นใดของกระทรวงศึกษาธิการ เหมือนกับสมาชิกสภาที่ ๑ ที่มีกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้น แล้วก็เป็นความจริงที่ว่า คุณสมบัติของสมาชิกในสภาที่ ๒ นั้น โดยปกติก็มักจะมีการกำหนดไว้เข้มงวดยิ่งกว่าคุณสมบัติของสมาชิกในสภาที่ ๑ แต่เข้าใจว่าเป็นคุณสมบัติอย่างอื่น ไม่ใช่มาตรฐานการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส ทั้งสองประเทศนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นประเทศแรกที่มีการปกครองโดยรัฐสภา แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในอังกฤษเราก็ถือกันว่าเป็นแบบอย่างของการปกครองโดยรัฐสภา และก็ไม่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสมาชิกในสภาที่ ๒ ไว้เลย ฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของผู้ที่จะทรงตั้งเป็นสมาชิกในสภาที่ ๒ นั้น ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ก็ได้ เพราะเหตุว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๘ ก็ได้เคยมีการกำหนดไว้ครั้งหนึ่ง ให้สมาชิกวุฒิสภามี วิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี แต่ในที่สุดก็ต้องล้มเลิกไป มาบัญญัติหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่ ใน รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ แต่ก็ต้องเลิกสองสภา มาใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๕ ให้มีแต่สภาเดียว สมาชิกประเภทหนึ่ง และสมาชิกประเภทสอง ระหว่างใช้บทเฉพาะกาล บัดนี้เรากำลังร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ก็สมควรที่จะได้แก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ดังกล่าวมานั้น ให้เหมาะสมแก่ระบอบประชาธิปไตยยิ่งขึ้น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมติ ต่อ สภา เรื่อง มาตรฐาน การศึกษาว่า ผู้ใดเห็นว่าควรกำหนดไว้ โปรดยกมือขึ้น (มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรกำหนด : โปรดยกมือขึ้น (มีสมาชิยกยกมือ ๑๐๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เพราะฉะนั้น มติของสภานี้ ไม่ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษา หรือคุณสมบัติอื่นเมื่อไม่มีการศึกษาถึงมาตรฐาน

ต่อไป ๑๓.๑๓ ชายสภา ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง กับสมาชิกภาพของสมาชิกแห่งสภา ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง จะให้มีกำหนดเท่ากันหรือไม่.

นายประยูร กาญจนกุล : ชายของสภา ประกอบด้วย สมาชิก ที่ราษฎร เลือกตั้ง กับสมาชิกภาพของสมาชิกสภา ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนั้น ผมเห็นว่าไม่ควรที่จะกำหนดให้เท่ากัน. เพราะว่าโดยปกตินี้ การกำหนดอายุหรือวาระของสภาที่เลือกตั้งนั้นก็จะกำหนดให้ครบวาระหรือสิ้นสุดสมาชิกภาพพร้อมกันทั้งสภา แต่ว่าสำหรับสภาที่ ๒ หรือสภาสูงนั้นควรจะกำหนดอายุให้ยาวกว่าสภาที่เลือกตั้ง ทั้งนี้เพราะเหตุที่ว่าสำหรับสภาที่ ๒ นั้น โดยปกติ ถ้าหากว่า จะกำหนดสมาชิกภาพให้มีการออก คือว่าตามบางส่วนเมื่อได้ดำรงตำแหน่งไปชั่วระยะเวลาหนึ่งปีแล้วก็จะมีการเปลี่ยนแปลงกันอยู่ในตัว และ การที่จะ กำหนดอายุของ สมาชิกสภาที่ พระ-

มหากษัตริย์ทรงตั้งนั้น ถ้ากำหนดให้ยาวกว่าสภาที่เลือกตั้ง จะเป็นประโยชน์ในการที่จะทำให้ รัฐสภานั้น ได้ทำงานต่อเนื่องกันไป คือเมื่อสภาที่เลือกตั้งออกพร้อมกันแล้วเลือกตั้งใหม่ ยังคงมีส่วนหนึ่งของรัฐสภา คือ สมาชิกสภาสูงยังดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันไป ก็จะเป็นเครื่องเชื่อมโยงระหว่างรัฐสภาสมัยหนึ่งกับอีกสมัยหนึ่ง จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่มาก เพราะฉะนั้นผมเห็นว่า ไม่สมควรที่จะกำหนดให้เท่ากัน แล้วยังเห็นว่า ควรจะกำหนด สมาชิกที่ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้มียาวกว่าสมาชิกที่เลือกตั้ง

นายสมภพ โทษะภักดิ์ : สำหรับหัวข้อระเบียบวาระนี้ กระผม ก็ยังรู้สึกว่าจะไม่เข้าใจแจ่มแจ้งดี เพราะเหตุที่ใช้ถ้อยคำว่ายอายุของสภาที่เลือกตั้งกับสมาชิกภาพที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนั้น ว่าจะเท่ากันหรือไม่ อันนี้ทำให้เกิดข้อสงสัยได้ เพราะเหตุที่ว่า อายุของสภา คือ สภาที่เลือกตั้ง ก็มีอายุความสิ้นสุดได้ หลักใหญ่เป็น ๒ ประการ ประการแรกก็คือครบวาระ เช่นกำหนดให้สมาชิกอยู่ในตำแหน่งได้ ๔ ปี เมื่อครบ ๔ ปีแล้วก็ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ สภาทั้งหมดไป ประการที่ ๒ สภาร่างรัฐธรรมนูญ สภาเองก็ได้ลงมติว่าให้มีการยุบสภาได้ เพราะฉะนั้นสภาที่ราษฎรเลือกตั้งนั้น อาจจะถูกยุบสภาได้ อายุสภาที่จะสิ้นสุดลงก่อนครบ

กำหนดที่สมาชิกจะดำรงตำแหน่งครบกำหนดเช่น ๕ ปี เป็นต้น ทนส่วนสมาชิกภาพที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนั้น ก็อาจจะมีการกำหนดว่า ให้อยู่ในระยะเท่าใดก็ตาม อาจจะมีมากกว่าหรือน้อยกว่าหรือเท่ากันก็ได้ แต่ปัญหา หรือข้อขัดแย้งใด ๆ ที่ตามมาว่า จะเท่ากันหรือไม่ ก็ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าจะต้องพิจารณาเป็น ๒ ประการ อาจจะทำให้เข้าใจได้ ๒ ประการ ประการแรกหมายความว่าสมาชิกของสภาสูงที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนั้นจะต้องออกพร้อม หรือสิ้นสุดพร้อมกับสภาที่ราษฎรเลือกตั้ง หรืออย่างไร เช่น สภาเลือกตั้งครบ ๕ ปี ออก สภาสูงก็ต้องออก นั่นท่านเรียกว่ามีอายุเท่ากัน หรือเมื่อสภาล่างถูกยุบ สภาที่พระมหากษัตริย์ ทรง แต่งตั้ง ก็ต้อง ออกตามไปด้วย นั่นหมายความว่าถ้าเท่ากันแล้วปัญหาจะเกิดขึ้นเช่นนั้น หรืออย่างน้อยหนึ่งกรณีการต้อง การทราบแต่เพียงว่าอายุของสภาล่าง คือ การดำรงตำแหน่งของสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งมีอายุ ๕ ปี สมาชิกภาพของสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งก็มีอายุ ๕ ปี เท่ากัน หรือจะให้มากกว่า นั่นคือข้อสงสัยของ กระผมที่มติดังกล่าวนี้ ก็อยากจะขอทราบความคิดเห็นของทางกรรมาธิการด้วย.

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการระเบียบวาระ) : กรรมาธิการจึงใจใช้คำว่า

อายุสภาเกี่ยวกับสภาที่ ๑ และจึงใจใช้คำว่า สมาชิกภาพ ของ สมาชิก แห่ง สภา ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ พระ มหากษัตริย์ทรง ตั้งโดยไม่ใช้คำว่า "อายุสภา" เหตุที่จึงใจ เช่นนั้นเพราะว่าที่มาต่างกัน ที่มาของสภาแรกคือ ราษฎรเลือกตั้ง ความดำรงอยู่ของ สภาแรกขึ้นต้นก็ต้องมีกำหนดว่ามี แต่ แน่นละ มีช้อยกเว้น เพราะอาจจะถูกยุบ เสียได้ ก็เหมือนกับการดำรงตำแหน่งหรือ ของกรรมการอะไรตามพระราชบัญญัติ มี กำหนดไว้ก็มี แต่อาจจะถูกวินิจฉัยให้ออก เสียหรือปลดออกเสียก่อนนั้น หรือตายไป เสีย หรือลาไปเสีย เรื่องนั้น มี บางกรณี ที่ กรรมการพ้นตำแหน่งทั้งคณะก็มีหลายอย่าง บางทีลาออกเสีย โดย ถือว่าผู้เป็น ประธาน ลาออกก็เท่ากับลาออกทั้งคณะ ท่านอง เดียวกับรัฐบาลลาออกอะไรเช่นนั้น เพราะ ฉะนั้น ใน ที่คณะนั้น ตาม รัฐธรรมนูญที่ เขียน ๆ กันมาแล้ว รัฐธรรมนูญหลาย ประเทศ เขา ถือว่า กำหนด ว่าก็ มี นั้นเป็น กำหนดอายุสภาเพื่อจะได้ทราบล่วงหน้าว่า ถ้าถึงกำหนดนั้นจะต้องมีการ เลือกตั้ง ทั่วไป เว้นแต่มีการ ยุบ สภาเสีย ก่อน การเลือกตั้ง ทั่วไปจึงอุปบดขึ้นก่อนกำหนด เพราะเหตุนี้ จึงใช้คำว่ายุบสภา ส่วนสภาที่ ๒ แน่นละ ถ้าเราจะเขียนรัฐธรรมนูญ กำหนด ให้สภา ที่ ๒ มีอายุท่านองเดียวกับสภาที่ ๑ ก็เขียน

(๕)

ได้ แต่ที่นิยมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
 ประเทศของเรานั้นก็นิยม กันมาว่าในกรณีที่
 สภาที่ ๒ นั้นเราไม่เคยพูดถึงอายุสภา เพราะ
 สภาที่ ๒ นั้นเป็นควยอันไม่อันหมด ตราบโด
 ที่รัฐธรรมนูญยังอยู่ สภานั้นมีตัวอยู่ จะ
 เปลี่ยนก็เฉพาะสมาชิก ผลัดเปลี่ยนเวียน
 กันออก จะเป็นทุก ๓ ปีหรือทุก ๕ ปีแล้วแต่
 ก็เมื่อเป็นเช่นนั้น การดำรงอยู่ในตำแหน่ง
 ของสมาชิกจึงเป็นแต่เพียงสมาชิกภาพ หา
 ได้เกี่ยวข้องกับอายุของสภาไม่ เพราะเป็น
 สภาที่ไม่มีอายุ หนึ่งคำตามที่กรรมการตั้ง
 ขึ้นนั้นก็ ได้ อาศัย การ ศึกษา รัฐธรรมนูญที่
 แล้ว ๆ มา ซึ่งทุกฉบับที่มีสภาที่ ๒ จะเป็น
 พหุสภาก็ตาม ดุสิตสภาก็ตาม ระยะเวลา
 ที่สมาชิกภาพของสภาที่ ๒ มีอยู่นั้น ไม่เคย
 เท่ากับอายุของสภาที่ ๓ แต่เมื่อเคยมีมาตั้ง
 แล้ว กรรมการก็ถามเป็นกลาง ๆ ว่า
 จะเท่ากันหรือจะให้ ต่าง กัน หรือ ไม่เท่ากัน
 นี้ก็ถามเพียงกว้าง ๆ เพราะความจริงแล้ว
 อายุสภาที่ ๓ ก็ระยะเวลาแห่งสมาชิกภาพ
 สภาที่ ๒ นี้ ความจริงไม่มีสัมพันธ์อะไรกัน
 เลย ไม่เกี่ยวข้องเลย สภาแรกถูกยุบก็ไม่
 กระทบกระเทือนถึงสมาชิกภาพของสภาที่ ๒
 ตั้งที่เคยเป็นมา แต่ข้าพเจ้าก็คงเชื่อว่า
 โดยอาศัยมติที่สภานั้นลงไปแล้ว การยุบ
 สภามีได้เฉพาะสภาแรก สภาที่ ๒ ยุบไม่
 ได้ เพราะเป็นการที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง

ต้องปล่อยให้เขาดำรงสมาชิกภาพไป จนถึง
 วาระของเขาเอง ถ้าจะมองเฉิน ๆ ความจริง
 อาจเห็นว่าปัญหา นี้ เมื่อระยะเวลาสอง
 ระยะเวลาไม่มีความสัมพันธ์กันแล้ว มาถามว่า
 ไม่ ก็ขอเรียน ตอบ ว่าที่ ตาม เพราะ ว่าใน
 รัฐธรรมนูญ ไม่เคย เท่ากัน ก็เท่ากับตาม
 สภานั้นว่าจะให้เป็นอย่างไรที่เคยเป็นมา ส่วน
 ก็ มี ต่างกันกับนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เท่า
 กับถามว่าจะให้เป็นอย่างไรที่เคย เป็น มาหรือ
 ว่า จะมากำหนดเสียให้เท่ากัน เพราะบางคน
 นี้ก็ว่าอาจจะไป นี้ก็ไป ว่า การ ดำรง สมาชิก
 ภาพก็สภาแรกเข้ามามี สภาที่ ๒ ก็ควรมี
 เท่านั้นนี้ เพื่อไม่ให้เหลือมรดกต่ำสูงอะไร
 กัน อาจจะมีความคิดเช่นนั้นก็จึงได้ถามว่า
 จะให้เป็นไปท่านของเดิมหรือไม่

พลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล :
 หัวข้อ ระเบียบ วาระ ซึ่ง คณะกรรมา ชิกการ
 เสนอว่าอายุสภาซึ่งประกอบ ด้วย สมาชิกที่
 ราษฎรเลือกตั้งกับ สมาชิก ภาพ ของสมาชิก
 แห่งสภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ พระมหา
 กษัตริย์ทรงตั้งจะ ให้มีกำหนดเท่ากันหรือไม่
 นั้น กระผมใคร่ขอประ ธาน ขอบ พระคุณ
 ท่านสมาชิกผู้เกียรติที่ตาม ให้คณะกรรมา
 ชิกการ ได้ อธิบาย ถึง ขอของใจที่คณะกรรมา
 ชิกการ ได้ ตั้ง ไว้ และ กระ ผมขอ ขอบคุณ
 กรรมาชิกการที่ได้ชี้แจงรายละเอียดให้ทราบ
 ถึงวัตถุประสงค์ที่ ตั้ง มา นั้น ว่ามีความ มุ่ง

หมายประการใด ต่อไปในกรณีที่จะได้ขอ
 ประทานทราบเรียนว่า การกำหนด อายุสภา
 ซึ่ง ประ กอบด้วย สมาชิกที่ ราษฎรเลือก ตั้ง
 กับ สมาชิก ภาพ ของ สมาชิก แห่งสภา ซึ่ง
 ประ กอบ ด้วย ส มา ชิก ที่ พระ มหากษัตริย์
 ทรงตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีนี้ใครขอ
 ประทานทราบเรียนตัวอย่างในรัฐธรรมนูญ
 ของต่างประเทศส่วนมากก็กำหนดไว้ไม่เท่า
 กัน ซึ่งกรณีของยกตัวอย่างมากทราบเรียน
 ต่อสภานี้เพียง ๒-๓ ตัวอย่างด้วยกัน ก็คือ
 รัฐธรรมนูญ ของ สห รัฐ อเมริกา นั้นเขาก็
 บัญญัติเอาไว้ว่าสภา ผู้ แทน ประกอบ ด้วย
 สมาชิกที่ถูกเลือกตั้งมาทุก ๆ ๒ ปี และโดย
 เฉพาะ วุฒิ สภาก็ได้มีบท บัญญัติ ไว้ว่าสภานิติบัญญัติ
 ของแต่ละ รัฐอาจ จะมีการ เลือก
 ตั้งเข้ามาทุก ๆ เวลา ๒ ปีตั้งนี้เป็นต้น และ
 นอกจากนั้นก็ยังมีสมาชิกสภาสูงของประเทศ
 อังกฤษก็มีการสับมรดกกันก็มี และสมาชิก
 สภาสูงของญี่ปุ่น อิตาลี คานาดา ก็ไม่มี
 การสับมรดก แต่ก็อยู่ในตำแหน่งได้ตลอด
 ชีวิตก็มี ซึ่งแสดงว่ารัฐธรรมนูญในต่าง
 ประเทศหลาย ประเทศก็ ยัง นิยมกันอยู่ ให้
 สมาชิกสภาสูงอยู่ใน ตำแหน่ง ได้นาน กว่า
 สมาชิกสภาล่าง ซึ่งได้มีการเลือกตั้งโดย
 ราษฎร อย่างไรก็ตามในประเทศไทยรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๔๘๘
 ก็เคยมีการบัญญัติเอาไว้ว่าสมาชิกภาพแห่ง

วุฒิสภามีกำหนดเวลาคราวละ ๖ ปีและอายุ
 ของสภาผู้แทนมี กำหนดเวลาคราวละ ๔ ปี
 รัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักร ไทยพุทธ
 ศักราช ๒๔๘๐ และพุทธศักราช ๒๔๘๒ ก็
 เคยกำหนดอายุสมาชิกภาพแห่ง วุฒิสภาไว้
 คราวละ ๖ ปี และกำหนดอายุของสภา
 ผู้แทนไว้มีกำหนดคราวละ ๔ ปี เท่ากันกับ
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธ
 ศักราช ๒๔๘๘ คือหมายความว่ารัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งสาม ฉบับตั้ง
 กล่าวนี้ก็ได้มีการกำหนดอายุ สภาผู้แทนไว้
 น้อยกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกแห่ง สภาที่
 พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง รัฐธรรมนูญของ
 ประเทศ ญี่ปุ่น ฉบับนี้ปัจจุบัน นี้ก็ได้มี การ
 ปกครองโดยรัฐสภาได้แบ่ง สภา ออกเป็น
 สองสภาด้วยกัน คือสภาผู้แทนและสภาที่
 ปรีกษา สภาทั้งสองนี้จะต้องประกอบด้วย
 สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งมาทุกคน ซึ่งถือกัน
 ว่าเป็นผู้แทนของปวงชน ไม่มีการแต่งตั้ง
 หรือสับมรดก แต่อย่างไรก็ดีสมาชิกสภา
 ผู้แทน ก็ อยู่ ใน ตำแหน่ง ได้คราว ละ ๔ ปี
 และในระหว่าง ๔ ปี นั้นอาจจะถูกยุบได้
 ส่วน สมาชิก ที่ ปรีกษา ก็อยู่ ใน ตำแหน่ง
 ได้คราวละ ๖ ปี และมีการเลือกตั้งใหม่
 ครั้ง หนึ่ง ทุก ๆ ๓ ปี ตามที่กระผม ได้
 ทราบ เรียน มาแล้ว นี้ จะ เห็นได้ว่า การ อยู่
 ใน ตำแหน่ง ของ สมาชิก ในสภาที่ ๒ นั้น

บางทีก็เกินไปโดยการล้มมรดกและ บางทีก็
 เป็น ไป อยู่ ได้ จน ตลอด ชีวิต หรือ บาง ทีก็
 อาศัยตำแหน่งหน้าที่ แต่ที่ทำการกำหนด
 เวลา ก็ มัก จะ นาน กว่า สมาชิกในสภาที่ ๑
 เช่นอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี หรือ
 ๘ ปี เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเหตุว่าสภาที่ ๒
 ควรจะมีความถาวรยิ่งกว่าสภาที่ ๑ ไม่ควร
 จะให้สั้นเกินไป ในการออกจากสมาชิกก็มัก
 จะมีการเปลี่ยนรอบ เช่นออกคราวละ ๑
 ใน ๓ หรือ ๑ ใน ๒ ทุก ๆ ๓ ปี เป็นต้น
 ฉะนั้น กระทบจึงมีความเห็นว่าอายุสภาซึ่ง
 ประกอบด้วย สมาชิก ที่ราษฎรเลือกตั้ง กับ
 สมาชิกภาพที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งนั้นควร
 มีกำหนดไม่เท่ากันตามแบบ อย่างที่ ประเทศ
 ในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลาย ได้ปฏิบัติ
 กันมา

นายประสงค์ บุญเจิม : กระทบเอง
 ก็ไม่มีความเห็น แตกต่างไปจาก ท่านสมาชิก
 ผู้มีเกียรติ ๒ - ๓ ท่านที่ได้อภิปรายไปแล้ว
 คือว่า อายุ สภา ซึ่ง ประกอบด้วย สมาชิก ที่
 ราษฎร เลือกตั้งกับ สมาชิกภาพของ สมาชิก
 แห่งสภา ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหา
 กษัตริย์ ทรง แต่งตั้งนั้น ไม่ควรจะกำหนด
 ให้เท่ากัน รู้สึกว่า ความ เห็น ของ ส่วน
 มากก็คงจะเป็นไปเช่นนั้น แต่คำว่า ไม่เท่า
 กัน นั้น หมายความว่า ได้ทั้งสองอย่างคือว่า
 อาจจะมี น้อยกว่ากัน ก็ได้ หรือมากกว่า

กันก็ได้ ในข้อนี้กระทบยังไม่ได้ยินได้ฟัง
 ว่าใครกล่าวถึงข้อนี้ กระทบเมื่อได้ฟังคำ
 ชี้แจง ของ ท่าน สมาชิกซึ่ง ในฐานะ กรรมมา
 อธิการแล้วบอกว่า ขอให้พิจารณาว่าจะ
 เท่ากันหรือไม่ เท่านั้น กระทบจึงอยากจะ
 ให้เป็นที่แน่ชัดว่า คำว่า เท่ากัน นั้น สภา
 จะให้หมายความว่ามีมากกว่า คือหมายความว่า
 ว่าสมาชิกภาพของสภาสูงหรือสภาที่ ๒ นั้น
 ย่อม มากกว่า หรือ นาน กว่า อายุ สภา ซึ่ง
 ประกอบด้วย สมาชิก ซึ่ง ราษฎร เลือกตั้ง
 สำหรับกระทบเอง เห็นว่าจำเป็น จะต้องมาก
 กว่า เพราะเหตุว่า สภาที่ ๒ นั้น โดยปกติ
 หรือตามหลักการก็ย่อมเป็นสภาที่จะต้องเป็น
 ผู้ที่จะกลั่นกรองหรือเหนี่ยวรั้ง หรือให้คำ
 ปรึกษาแก่สภาที่ ๑ หรือสภาล่าง การที่
 จะให้สภาทั้งสองเท่ากัน มีสมาชิก ภาพ
 หรืออายุสภาเท่ากันก็ได้ หรือจะให้สภาสูง
 หรือ สภาที่ ๒ มีสมาชิก ภาพ น้อย กว่า
 สภาล่างก็ได้ ย่อมจะทำให้ขาดการต่อเนื่อง
 และขาดผู้ที่ จะมีความเข้าใจ ในกิจการ ที่ได้
 ผ่าน ๆ มาแล้ว เพราะเหตุว่า นอกจาก
 สมาชิกสภาล่างจะต้องหมดไปตามวาระแล้ว
 คณะรัฐมนตรีก็ย่อมจะต้องสิ้นสภาพ ไปด้วย
 พร้อม ๆ กันตาม หลักการ ที่สภานี้ ได้ลงมติ
 ไปแล้ว เพราะฉะนั้น กระทบเห็นว่าในการ
 ลงมติในระเบียบวาระนี้จะต้องเป็นที่แน่นอน
 ว่า คำว่าไม่เท่ากันนั้น หมายความว่า

สมาชิกภาพแห่งสภาที่ ๒ หรือสภาสูงนั้น มากกว่าสภาล่าง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่นั่นเอง เขาเท่าหรือไม่เท่า เท่านั้น ส่วนจะน้อยหรือมากกว่า สุดแล้วแต่คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ

นายประสงค์ บุญเกษม : ถ้าเช่นนั้น กระผมจะต้องขอให้บันทึกไว้ด้วยว่า ในการออกเสียงให้แก่ร่างระเบียบวาระชั้น กระผมมีข้อสงสัยว่า ให้ โดยที่สภาสมาชิกภาพแห่งสภาสูงนั้นจะต้องมากกว่าสภาล่าง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ได้เหมือนกัน ต้องไปแปรญัตติเขาเมื่อครั้งโน้น เวลานี้ไม่มีหน้าที่ที่จะไปผูกมัดคณะกรรมการการชุดต่อไป

นายประสงค์ บุญเกษม : ถึงอย่างไร ๆ กระผมก็คิดว่าคำอภิปรายของกระผมก็คงปรากฏอยู่ในคำบันทึกของที่ประชุมแล้ว.

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมการระเบียบวาระ) : เพื่อให้ความแจ่มแจ้งและให้ปรากฏไว้ในรายงานการประชุม ในฐานะเป็นกรรมการ ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า ทำไมกรรมการจึงไม่เขียน หัวข้อระเบียบวาระไป ในทางให้ แน่นนอนว่า ไม่เท่ากัน นั้นหมายความว่า ต้องนานกว่า เวลาเราเขียน หัวข้อระเบียบวาระนี้ ต้องอ่านหัวข้อระเบียบวาระน้อยอย่างที่ เราไม่สามารถจะคาดหมายได้

ว่า เมื่อมีมติว่าอายุต้องสูงกว่าอายุของสมาชิกสภาที่ ๑ แล้ว พูดถึงในหลักเราไม่ทราบว่าจะอายุนี้สูงกว่านั้น สูงเท่าไร เพราะฉะนั้น ถ้าโดยทฤษฎีไม่ใช่โดย ภาคปฏิบัติ ก็อาจจะกล่าวได้ว่า ในรัฐธรรมนูญอาจจะกำหนดอายุของสมาชิกสภาที่ ๒ นั้นสูงเหลือเกินก็ได้ นี่โดยหลักอาจจะบอกว่าต้องไม่น้อยกว่า ๘๐ ก็ได้ เพราะฉะนั้น ถ้าสมมติว่าไปกำหนดไม่น้อยกว่า ๘๐ แล้ว เรามองว่าอายุของสมาชิกสภาที่ ๒ ก็ตั้งยาวกว่าอีก อาจจะเป็นการเสียหายก็ได้ เพราะว่าอาจจะแก่เกินไป อยู่กันนานแก่เกินไป เคยหลงพูดไม่รู้เรื่องก็ได้ นี่ข้าพเจ้าเรียนโดยหลัก จึงในภาคปฏิบัติคงไม่เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถเขียนลงไปบอกว่าจะยาวกว่า แต่ว่าในส่วนในใจเราคิดว่าควร จะยาวกว่าหรืออะไรนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมติต่อสภาว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าให้มีกำหนดเท่ากันอายุของสภา โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรกำหนดไม่เท่ากัน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๐๕ คน)

LIART

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : สำหรับการประชุมอัน หมดระเบียบ
เพราะฉะนั้น มติสภานี้ก็ถือว่าไม่ควรกำหนด ภาระแล้ว ข้าพเจ้าขอเลิกประชุม.
เท่ากัน คือกำหนดไม่เท่ากัน

เลิกประชุมเวลา ๓๐.๕๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

เจริญ มัทฑโร	อุดม พลอยสังวาลย์	ผู้ตรวจรายงาน
๕. ทิรณัยษฐิติ	ธนู บุญวงศ์	..
๖. ถนอมกุลบุตร	โคมเจตา สัพลากร	..
๗. จันทร์ภา	ฉันทนา ขานบ้อม	..
คุณศักดิ์เนตินาท	สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ	..
๘. อุตยานิน	จำรงค์ ใจอ่อนน้อม	..
ต่อศักดิ์	สินธุ์ รัช ชี้อศัตย์ดี	..
เจริญ		
เด็ก จุณณานนท์		

ตรวจแล้ว วันที่ ๓๑ / ม.ค. / ๖๖

ประยงค์ แดงอินทวัฒน์
หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
รองเลขาธิการ ฯ

ประเสริฐ บัณฑิตสุนทร
เลขาธิการสภา ฯ

พลเอก หลวงสุทธีสารณรงค์
ประธานสภาข้าราชการ